

บทสรุปผู้บริหาร

ปัญหาสำคัญในระดับโลกที่สำคัญที่สุดในยุคหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน คือ ปัญหาการก่อการร้ายสากล วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัยนี้มีดังนี้

- มีความรู้ความเข้าใจถึงเรื่องการก่อการร้ายสากลที่ไม่มีพรมแดน
- มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการต่อต้านการก่อการร้าย
- ประเมินผลความร่วมมือในการแก้ไขปัญหการก่อการร้ายในระดับสากล ว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวอย่างไร
- วิเคราะห์ถึงอุปสรรคและปัญหาที่เกิดขึ้นกับการแก้ไขปัญหการก่อการร้ายในระดับสากล
- เสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหการก่อการร้ายสากลแบบบูรณาการ

สำหรับการวิเคราะห์ถึงภูมิหลังและประวัติความเป็นมาของการก่อการร้ายสากลนั้น บทวิจัยนี้ได้เน้นการวิเคราะห์ถึง องค์กร Al Qaeda ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า ในขณะนี้ได้กลายเป็นศูนย์กลางของขบวนการก่อการร้ายสากลและอุดมการณ์มุสลิมหัวรุนแรง บทวิจัยได้วิเคราะห์ถึงที่มา กำเนิดของ Al Qaeda เป้าหมาย องค์กรเครือข่ายต่างๆ และแนวโน้มการก่อการร้ายในรูปแบบใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นการใช้อาวุธร้ายแรงในการก่อวินาศกรรม บทวิจัยนี้ได้กล่าวถึงภูมิหลังของปัญหา ของการก่อการร้ายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และได้วิเคราะห์ถึงบทบาทของไทยในสงครามต่อต้านการก่อการร้าย โดยเฉพาะความร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐฯ ด้วย

หลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ปี 2001 ยุทธศาสตร์การทำสงครามต่อต้านการก่อการร้ายในช่วงแรกคือ ล้มระบอบ Taliban และบดขยี้ขบวนการ Al Qaeda และพยายามจับตัวหรือสังหาร Bin Laden แต่สิ่งที่สหรัฐฯ ทำได้เพียงได้แค่ล้มระบอบตาลีบันเท่านั้น Bin Laden ก็หายตัวไป เครือข่าย Al Qaeda ก็ล่องหนหายไปและกระจายไปอยู่ในที่ต่างๆ ทั่วโลก

ต่อมา สหรัฐฯ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติในการทำสงครามต่อต้านการก่อการร้าย โดยเรียกย่อๆ ว่า ยุทธศาสตร์ 4D คือ Defeat, Deny, Diminish และ Defend โดยจะใช้เครื่องมือต่างๆ ที่มีอยู่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือทางการทูต เครื่องมือทางเศรษฐกิจ งานข่าวกรอง การบังคับใช้กฎหมาย และการใช้เครื่องมือทางการทหาร

D ตัวแรกคือ Defeat เป้าหมายคือ การเอาชนะและทำลายขบวนการก่อการร้าย

D ตัวที่สองคือ Deny คือการปฏิเสธการสนับสนุนและแหล่งพักพิงของขบวนการก่อการร้าย

D ตัวที่สาม Defend คือการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยของมาตุภูมิสหรัฐฯ

ส่วน D ตัวสุดท้ายคือ Diminish คือการลดเงื่อนไขพื้นฐานที่จะนำไปสู่การก่อการร้าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของความขัดแย้งในภูมิภาค การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง รวมไปถึงการทำสงครามทางความคิด

ต่อมาในช่วงปี 2002 ได้เริ่มมีความหวาดวิตกต่อภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ สิ่งที่น่ากลัวที่สุดคือ การโจมตีครั้งใหม่ จะเป็นการโจมตีด้วยอาวุธร้ายแรงที่อาจจะเป็นอาวุธนิวเคลียร์ อาวุธเชื้อโรค หรืออาวุธเคมี ในระยะเวลาต่อมา รัฐบาล Bush ได้ประกาศว่า อิรัก อิหร่าน และเกาหลีเหนือ เป็นอักษะแห่งความชั่วร้าย เพราะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาอาวุธร้ายแรง และสามารถจะส่งต่ออาวุธเหล่านั้นให้กับขบวนการก่อการร้าย

ในช่วงต้นปี 2003 สหรัฐฯ ได้ตัดสินใจบุกยึดอิรัก การยึดอิรักเป็นยุทธการ “เชือดไก่ให้ลิงดู” โดยสหรัฐฯ หวังว่าจะทำให้ขบวนการก่อการร้ายกลัวอเมริกา จะทำให้ประเทศที่คิดจะพัฒนาอาวุธร้ายแรงกลัวอเมริกา จะทำให้ชาวอาหรับ และโลกมุสลิมที่ต่อต้านสหรัฐฯ กลัวอเมริกา แต่สิ่งที่อเมริกาคาดไว้นั้น ไม่ได้เป็นไปตามคาด ปรากฏว่า 3 ปีที่ผ่านมา หลังจากการยึดครองอิรัก การก่อการร้ายแทนที่จะลดลง กลับเพิ่มมากขึ้น ชาวอาหรับและโลกมุสลิมก็เกลียดชังอเมริกามากขึ้น

เพราะฉะนั้น 3 ปีที่ผ่านมาหลังการยึดครองอิรัก สงครามต่อต้านการก่อการร้ายที่หวังว่าจะชนะ ไม่ง่ายอย่างที่คิด แต่กลับยืดเยื้อ ขณะนี้กลับกลายเป็นว่า ยิ่งปราบยิ่งเพิ่ม ถึงแม้จะไม่มีการก่อวินาศกรรมภายในประเทศสหรัฐฯ ครั้งใหญ่ ตั้งแต่เหตุการณ์ 11 กันยายน 2001 ก็ตาม แต่นอกประเทศสหรัฐฯ การก่อการร้ายกลับเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก

สงครามอุดมการณ์เพื่อที่จะชนะจิตวิญญาณของชาวมุสลิม ก็ประสบปัญหา เพราะขณะนี้โลกมุสลิมได้มองว่า สหรัฐฯ คือศัตรูของอิสลาม และมองว่าพันธมิตรของสหรัฐฯ คือ ศัตรูของอิสลามด้วย จึงกลายเป็นว่าการยึดครองอิรักยังทำให้เกิดกระแสต่อต้าน ก่อให้เกิดการก่อการร้ายเพิ่มมากขึ้น

เครือข่าย Al Qaeda ก็ไม่ได้หายไปไหน แต่ได้แปรรูปไป ขณะนี้ Al Qaeda ไม่ได้เป็นเพียงองค์กรอีกต่อไป แต่ได้กลายเป็นอุดมการณ์กลายเป็นขบวนการที่แพร่ไปทั่วโลกมุสลิม อุดมการณ์นั้นคือการต่อต้านสหรัฐฯ ทำลายล้างสหรัฐฯ และพันธมิตรของสหรัฐฯ และทำสงครามศาสนากับตะวันตก

บทวิจัยนี้ได้ประเมินผลในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล และได้ชี้ให้เห็นได้ชัดว่า สงครามต่อต้านการก่อการร้ายซึ่งมีสหรัฐฯ เป็นผู้ไม่น่าประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาการก่อการร้าย

บทวิจัยนี้จึงได้เสนอแนะว่า จะต้องมีการทบทวนยุทธศาสตร์การต่อต้านการก่อการร้ายใหม่ โดยได้เสนอการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ โดยจะต้องเน้นไปที่ การแก้ที่รากเหง้าของปัญหาอย่างแท้จริงและจะเป็นบูรณาการแก้ไขปัญหาทั้งในลักษณะการแก้ไขปัญหาในเชิงลบที่เน้นการแก้ไขปัญหาโดยการใช้จ่าย และการบังคับใช้กฎหมาย และการแก้ไขปัญหาในเชิงบวก โดยเน้น:

- การแก้ที่รากเหง้าของปัญหา
- การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ
- การทำสงครามอุดมการณ์เพื่อเอาชนะจิตวิญญาณของประชาชน

- การแก้ปัญหาหลักที่ทรงความเป็นเจ้าของสหรัฐฯ
- การปรับนโยบายของสหรัฐฯ ใหม่ โดยเฉพาะนโยบายในตะวันออกกลาง
- การแก้ปัญหาการปะทะกันระหว่างอารยธรรม
- และการแก้ปัญหาภายในโลกมุสลิม

ยุทธศาสตร์แบบบูรณาการดังกล่าว ประเทศไทยควรที่จะดำเนินนโยบายทั้งในระดับชาติ ยุทธศาสตร์เหล่านี้เชื่อมโยงกับปัญหาภาคใต้ เชื่อมโยงในระดับทวิภาคี ในระดับภูมิภาค และในระดับโลก ไทยควรผลักดันให้ประชาชนระหว่างประเทศ แสวงหาความร่วมมือในการกำหนดยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาการก่อการร้ายในเชิงบูรณาการ แทนที่จะเดินตามยุทธศาสตร์ของสหรัฐฯ อย่างในปัจจุบัน